

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Университеттің ғылыми-әдістемелік
кеңесінде **Бекітілді:**

Хаттама № 6 « 22 » 06. 2020 ж.

Оқу жұмысы жөніндегі проректор
_____ А.К.Хикметов

«8D03103 – КОНФЛИКТОЛОГИЯ» БІЛІМ БАҒДАРЛАМА БОЙЫНША PHD-ДОКТОРАНТУРАҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

**АЛМАТЫ
2020**

Бағдарлама «8D03103- Конфликтология» мамнадығы бойынша
Мемлекеттік жалпы білім беру стандартына сай құрастырылған.

Құрастырушылар: с.ғ.д., профессор Насимова Г.Ө., ф.ғ.д., проф. Әбдіғалиева Г.К., с.ғ.к., и.о. доцент Мухитденова А.Т., PhD докторы Сихимбаева Д.А.

Бағдарлама саясаттану және саяси технологиялар кафедрасының мәжілісінде қарастырылған

2020 ж. _____ № ____ Хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Г.Ө. Насимова

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған

2020 ж. _____ № ____ Хаттама

Әдістемелік бюро төрайымы _____ М.П. Кабакова

Ғылыми кеңес отырысында бекітілді

Ғылыми кеңес төрайымы,

факультет деканы _____ Ә.Р. Масалимова

2020 ж. _____ № ____ Хаттама

Ғалым хатшы _____ О. Кантарбаева

МАЗМҰНЫ

1. Мамандық бойынша түсу емтиханының мақсаттары мен міндеттері

Оқуға түсу емтихандарының мақсаты: магистратурада екінші деңгейдегі оқуды аяқтағаннан кейін оқуға түсушілердің білімін, білігін, дағды мен құзыреттілік деңгейін, сондай-ақ нақты пәндерді және жалпы PhD-докторлық бағдарламаны үшінші деңгейді меңгеру мүмкіндігін анықтау.

2. PhD-докторантураға түсуші тұлғалардың даярлық деңгейлеріне қойылатын талаптар

8D031_____ - «Конфликтология» мамандығы бойынша докторантураға түсуші тұлғалар келесі біліктілікке ие болу керек:

- ғылыми зерттеу жұмысында дағды мен икемдерді тәжірибелік тұрғыдан қолдана білуі керек;

- қазіргі Конфликтология саласында алынған білімді тәжірибеде қолдану, жанжалдарды ғылыми зерттеулерде жаңа әдістемелерді пайдалану, саясат пен билік мәселелерін шығармашылық әдіснамалық тұрғыдан түсіну қабілеті болуы керек;

- конфликтологиялық зерттеулерде дербес нақты міндеттерді қоя білуге дайын болуы қажет;

- конфликтология бойынша пәндерді оқытуда алған білімдерін қолдана білуі керек;

- замануи саяси институттар мен процестерді талдаудың әдістемесіне ие болуы керек;

- ғылыми зерттеулер мен аналитикалық жобаларды ұсыну мен жасауды білуі керек.

3. Білім беру бағдарламасының пререквизиттері

1. GP5102 Мемлекеттік саясат – 2 кредит

2. SMOGR 5104 Қазіргі халықаралық қатынастар және жаһанды даму – 3 кредит

3. РК3214 Саяси конфликтология – 3 кредит

4. Емтихан тақырыптарының тізімі

«Мемлекеттік саясат» пәні

1. Мемлекеттік саясаттың негізі

Мемлекет ұғымы мен маңызы. Мемлекеттік саясат. Мемлекеттік саясат, қоғамдық саясат (Public Policy) және жариялық саясат (politics): маңызы, түсінігі және айырмашылығы. Мемлекеттік саясаттың мақсаттары және басылымдықтары. Мемлекеттік саясаттың даму кезеңдері.

2. Саясат және басқару

Саясаттың сыртқы ортасы. Саясаттың ішкі ортасы. SWOT-талдау.

Сыртқы ортаның макро және микро орталары. Мемлекеттік басқару қағидаттары – түрлі мемлекеттік ұйымдар қызметінің ашықтығы мен мөлдірлігі.

3. Мемлекеттік саясаттың жариялығы мен ашықтығы

Саясат ашықтығының функциялары. Мемлекеттік басқарудағы ашықтықтың компоненттері. Мемлекеттік саясаттың этикалық мәселелер аспектісі. Моральдық ұстанымдар. Этикалық нормалар.

4. Мемлекеттік саясатты әзірлеу мен талдау

Мемлекеттік саясаттың негізгі түсініктері мен категориялары. Мемлекеттік саясат және қоғамдық мәселелер. Мемлекеттік саясаттың негізгі басым бағыттары мен мақсаттарын анықтау. Мемлекеттік саясатты әзірлеу. Мемлекеттік билік органдары мен басқару.

5. Мемлекеттік саясаттың құқықтық және экономикалық негіздері

Құқықтық реттеу механизмі. Мемлекеттік саясатты құқықтық реттеу деңгейлері. Мемлекеттік саясат аумағындағы заң шығарушы және нормативті актілердің негізгі элементтері. Мемлекеттік қаржы. Мемлекеттік қор. Мемлекеттік кірістерді жұмылдыру әдістері.

6. Мемлекеттік саясат пен азаматтық қоғамды институциялануы

Азаматтық қоғам институттары. Мемлекеттік билік органдары және мемлекеттік саясат. Саяси партиялар және олардың қоғам мүдделерін іске асыруға қатысуы. Бұқаралық ақпарат құралдары және қоғамдық пікірді қалыптастыру.

7. Мемлекеттік экономикалық саясат

Мемлекеттік экономикалық реттеу. Мемлекеттің экономикаға араласу түрлері мен әдістері: тіке және жанама араласу. Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Шағын және орта кәсіпкерлік саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары.

8. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты

Сыбайлас жемқорлық ұлттық қауіпсіздікке қатер ретінде. Сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін негізгі факторлар. Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін қалыптастыру.

9. Мемлекеттік монополияға қарсы саясат

Бәсекелестік ұғымы және оны күшейтетін факторлар. Қазақстандағы монополияға қарсы органдар: құрылымы мен өкілеттігі. Қазақстандағы монополияға қарсы реттеу.

10. Мемлекеттік әлеуметтік саясат

Мемлекеттік әлеуметтік саясат: негізі, мазмұны, функциялары. Мемлекеттік әлеуметтік саясаттың экономикалық негізі. Әлеуметтік саясаттың бөлімдері: салықтық, бюджеттік саясат, еңбек нарығындағы саясат, тұрғын үй, денсаулық сақтау саласындағы саясат. Мемлекеттік жастар саясаты. ҚР-ның мемлекеттік жастар саясаты тұжырымдамасы. Мемлекеттік білім беру саясаты. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-

2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.

11. Мемлекеттік мәдени саясат

Мәдени саясаттың негізі мен негізгі мазмұны. Мәдени саясаттың мәдени-құқықтық қамтамасыз ету. Қазақстан аумағындағы тарихи-мәдени ескерткіштерді қалпына келтіруге бағытталған мемлекеттік бағдарламалар.

12. Мемлекеттік ақпараттық саясат

БАҚ саласындағы мемлекеттік саясат. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. Бұқаралық коммуникацияның электронды жүйесі. Қазақстан Республикасының электронды үкіметті қалыптастыру бағдарламасы.

13. Мемлекеттік ұлттық саясат

Мемлекеттік ұлттық саясаттың мәні мен негізгі міндеттері. Қазақстанның ұлттық саясаты. Мемлекеттік тіл. Тіл саясаты. Қазақстан халқы Ассамблеясы. Тілдерді қолдану мен дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Шет мемлекеттерде тұратын отандастарымызға көмек көрсету бағдарламасы.

14. Дін саласындағы мемлекеттік саясат

Діни саясатты анықтау, оның мақсаты мен міндеттері. Мемлекеттік-конфессиялық қатынастар. Мемлекеттік-конфессиялық қатынастардың моделі. Қазақстан Республикасындағы конфессияаралық қатынастар.

15. Мемлекеттік экологиялық саясат

Мемлекеттік экологиялық саясат. Тұрақты даму тұжырымдамалары. Қазақстандық экологиялық саясаттың негізгі бағыттары. Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздігі тұжырымдамасы.

Қазіргі халықаралық қатынастар және жаһанды даму» пәні

1. Халықаралық қатынастар: мәні, қалыптасу тарихы және негізгі салалары

"Халықаралық қатынастар", "халықаралық саясат" және "әлемдік саясат" категорияларының арақатынасы. Халықаралық қызмет, ынтымақтастық пен қарсы күрестің негізгі салалары. Халықаралық қақтығыстар теориясы. Халықаралық қатынастарды саясаттандыру мәселесі. Заманауи кезеңдегі халықаралық қатынастар динамикасының мәні мен мазмұны.

2. Халықаралық қатынастарды, жаһандық және аймақтық жүйелерді зерттеудің теориясы мен әдіснамасын дамыту

Халықаралық қатынастарды, жаһандық және аймақтық жүйелерді зерттеудің теориялық тәсілдері. Халықаралық қатынастарды талдау деңгейлері және зерттеу әдістері. Халықаралық саяси қатынастардың жіктелуі. Қазіргі халықаралық қатынастардағы негізгі үрдістер.

3. Халықаралық сала ұлттық мүдделерді іске асыру және қорғау кеңістігі ретінде

Халықаралық қатынастардың базалық санаты ретінде Ұлттық (ұлттық-мемлекеттік) мүдде түсінігі. Байырғы ұлттық-мемлекеттік мүдделер. Халықаралық саладағы ұлттық мүдделер. Мемлекеттердің ұлттық мүдделерінің қақтығысы. Ұлттық мүдделер негізінде сыртқы саяси

стратегияны қалыптастырудың және олардың басымдықтарын анықтаудың шетелдік тәжірибесі. Заманауи Қазақстанның ұлттық-мемлекеттік мүдделерін қалыптастыру.

4. Жаһандану және адамзат өркениетінің жаһандық сын-қатерлері, әлемдік саясат.

Заманауи жаһандық проблемалардың пайда болуы мен мәні. Жаһанданудың әркелкілігі көрінісінің параметрлері. Глобалистика және саяси сала. Заманауи жаһандану кезеңінің мәні. Постиндустриализм және жаһандану. Жаһандық өлшемдегі ұлттық және аймақтық мәселелер. Жаһандану үдерістеріне Қазақстанның қатысуы. Ірі өңірлік әлеуметтік-саяси қақтығыстардың жаһандық салдары.

5. Әлемдік дамудың Геосаясат және геосаяси факторлары

Халықаралық қатынастардағы геосаясат. Геосаясаттағы күштердің рөлі. Күштердің геосаяси жайылуы. Әлемнің геосаяси карталары және оларда халықаралық қатынастардың алуан түрлілігін көрсету. Қазақстан Республикасының геосаяси жағдайы және ұлттық мүдделері. Заманауи геосаяси қақтығыстардың даму тарихы және ерекшеліктері. Геосаяси жанжалдарды реттеу жөніндегі саяси институттардың қызметі. Геосаяси қақтығыстарды реттеу технологиялары.

6. Әлемдік тәртіптің болашақ модельдері.

Жаңа әлемдік тәртіптің қалыптасу үрдісі. Заманауи халықаралық тәртіп. Жаһандану және жаңа әлемдік тәртіп. Әлемді демократияландыру. Заманауи әлемдегі интеграциялық процестер. Жаһандану дәуіріндегі әлемдік тәртіп. Сепаратизм немесе ұлттардың өзін-өзі анықтау құқығы.

7. Жаһандық және аймақтық ұйымдар: олардың қызметінің мақсаттары, сипаты мен формалары

Заманауи халықаралық қатынастар жүйесіндегі жаһандық және аймақтық халықаралық ұйымдар. Жаһандық және аймақтық ұйымдар қызметінің мақсаттары мен құралдары. Аймақтық ұйымдардың типтері. Жалпы құзыретіндегі аймақтық ұйымдар. Саяси конфликттерді реттеудегі халықаралық ұйымдардың рөлі.

8. Жекелеген мемлекеттердің және олардың әртүрлі бағыттағы блоктық ұйымдарының сыртқы саясаты

Қазіргі заманғы мемлекеттердің жіктелуінің негізгі принциптері. Жекелеген мемлекеттердің және олардың блоктық ұйымдарының сыртқы саясатының негізгі бағыттары. АҚШ, Ресей, Еуропа елдері, Қытай, Жапония және Орталық Азия мемлекеттерінің сыртқы саясатының негізгі бағыттары. Таяу Шығыстағы қарама-қарсы тұрудың жаңа түрі ретінде Араб-Израиль қақтығысын реттеудің жолдары мен перспективалары.

9. Үкіметтік емес ұйымдар мен қаржы-экономикалық құрылымдардың халықаралық қызметі

Үкіметтік емес ұйымдар азаматтық қоғамның интернационалдық құрылымы ретінде. Үкіметтік емес ұйымдар – халықаралық қатынастардың жаңа акторлары. Бреттон-Вуд жүйесінің халықаралық қаржы-экономикалық

институттарының қызметі (ХВҚ, ДБ, ХҚДБ және т.б.). Қазіргі әлемдегі трансұлттық корпорациялардың рөлі.

10. Ұлттық, аймақтық және жаһандық қауіпсіздік саласындағы халықаралық қатынастар субъектілерінің сыртқы саяси қызметі

Халықаралық қатынастардағы Ұлттық қауіпсіздік мәселелері. Аймақтық және жаһандық қауіпсіздік жүйелері. Бейбітшілікті нығайту және халықаралық қауіпсіздіктің тұрақты жүйесін құру бойынша ҚР қызметі. Әлемнің саяси жүйесі және халықаралық қатынастардың жаңа қатысушылары. Ұлттық және халықаралық қауіпсіздіктің жаңа сын-қатерлері. Аймақтық қауіпсіздікке төнетін қауіптер мен қатерлер.

11. Халықаралық терроризмге және идеологиялық экстремизмге қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық ынтымақтастық

Халықаралық терроризм әлеуметтік-саяси құбылыс ретінде. Саяси және қылмыстық терроризмді біріктіру. Халықаралық терроризм жаһандық құбылыс ретінде. Заманауи экстремизм теориясы мен практикасы. Халықаралық террористік ұйымдар. Халықаралық терроризмге қарсы күрестің нормативтік-құқықтық базасын әзірлеу мәселелері. Халықаралық терроризмді болдырмау және жою бойынша негізгі мақсаттар мен міндеттер. Халықаралық терроризмге қарсы күрестің шетелдік тәжірибесі және терроризмге қарсы коалицияны құрудың объективті негіздері. Қазіргі әлемдегі діни экстремизм мен терроризм қатерінің өсуі.

12. Қарусыздану саясатының саяси және әлеуметтік-экономикалық детерминанттары.

Қару-жарақ жарысы халықаралық жанжалдардың шиеленісуінің факторы ретінде. Экономиканың милитаризациясының әлеуметтік-экономикалық даму процестеріне әсері. БҰҰ қызметінде қарусыздану мәселесі. Әлемнің түрлі аймақтарындағы қарусыздану мәселесі. Қарусыздану саласындағы саяси-құқықтық база. Әлемнің түрлі аймақтарындағы әскери қауіпсіздік және қарусыздану мәселелері. Қарусыздану саласындағы саясаттың болашағы.

13. Жаһандық ақпараттық кеңістік жағдайындағы мәдени диалог.

Халықаралық аренадағы ақпараттық қызметтің формалары мен әдістері. Ақпараттық агрессия және ақпараттық соғыс. Ақпараттық экспансия. Ақпараттық кеңістіктегі масс-мәдениет және ұлттық мәдениет. Әлемдік саясаттағы интернет: формалар мен сын-қатерлер. Қазіргі әлемдегі мәдениеттердің өзара әрекеттесуі. Жаһандық ақпараттық кеңістік жағдайында ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері.

14. Қазақстан Республикасы Халықаралық қатынастар жүйесіндегі

Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты және дипломатиясы. Қазақстан Республикасының көпвекторлы сыртқы саясаты. Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан: көп полюсті әлем құрылысының тұжырымдасы және қауіпсіздіктің негізгі категориялары. Халықаралық қатынастар саласындағы ҚР субъектілерінің құқықтары мен құзыреттілігі. ҚР субъектілерінің құқықтары және халықаралық істерді жүргізу туралы ҚР Конституциясы.

Сыртқы байланыстарды реттейтін қолданыстағы заңнамадағы ҚР субъектілері. Қазақстан Республикасының бейбітшілікті нығайту, конфликті жағдайларды, дағдарысты құбылыстарды реттеу жөніндегі делдалдық қызметі. Сыртқы саяси қызметтің мазмұны-мақсат қою, ресурстарды жұмылдыру, сыртқы саяси акциялар, халықаралық қатынастардағы күш пен әсер ету, нәтижелерді бағалау, мақсаттар мен әдістерді түзету

15. Заманауи әлемдегі Қазақстан

Заманауи әлемдегі Қазақстан жағдайының геосаяси шынайылығы. Қазақстан Республикасының геостратегиялық мүдделері және оның сыртқы саяси стратегиясын таңдау. Еуразиялық одақ геосаяси категория ретінде. Қазақстанның экономикалық әлеуетін пайдалану перспективалары. Каспий теңізі-геосаяси мәселе ретінде. Каспий маңы мемлекеттерінің теңіз бөлімі бойынша ұстанымы. Қазақстанның ЕурАзЭҚ, ШЫҰ, ҰҚШҰ, АӨСШК халықаралық және өңірлік ұйымдарға қатысуы. Дипломатияның жаңа мәселелері.

«Саяси конфликтология» пәні

1. Қақтығыстардың жалпы теориясына кіріспе

Конфликт қоғамдық өмірдің әлеуметтік феномені ретінде. Әлеуметтік қайшылықтар және әлеуметтік конфликттер. Әлеуметтік жанжалдың құрылымы. Әлеуметтік жанжалдың пайда болу көздері, себептері. Қоғам дамуындағы әлеуметтік жанжалдың қызметтері.

2. Қақтығыстарды зерттеудегі негізгі теориялық көзқарастар

Ежелгі дәуірдегі, орта ғасырдағы, жаңа және қазіргі замандағы жанжалдар мәселесі. Арнайы ғылыми пән ретіндегі конфликтологияның пайда болуы мен дамуы. Г. Зиммельдің жанжал социологиясы. Л. Козердің “позитивті-функционалдық жанжалы”. Р. Дарендорфтың қоғамның жанжалдық моделі. К. Боулдингтің жанжалдың жалпы теориясы. Жанжал теорияларына марксистік көзқарас. Жанжалдардың алдын алу мен шешудің жалпы теориясы. Адамзаттық сұраным теориясы. (Дж. Бертон, Дж. Фишер, К. Митчелл). Жанжалдың қазіргі теориялары. Конфликт зерттеудегі орталықтары.

3. Саяси конфликттер, олардың қоғам өміріндегі орны

Саяси жанжалдардың пайда болу себептері. Саяси жанжалдардың ерекшеліктері. Саяси жанжалдардың субъектілері Саяси жанжалдардың қызметтері. Саяси жанжалдың өрістеу моделі. Саяси жанжалдардың институтталу мәселелері. Посткеңестік кеңістіктегі саяси қақтығыстардың ерекшеліктері.

4. Саяси конфликт типологиясы

Мемлекеттік-құқықтық жанжалдар. Мәртебелік-рөлдік жанжалдар. Саяси мәдениеттер жанжалы. Мүдделер жанжалы. Құндылықтар жанжалы. Идентификациялар жанжалы. Вертикалды және белдеулік жанжалдар. “Нолдік нәтижедегі” жанжалдар мен “Нолсіз нәтижедегі” жанжалдар. Институтталынған және институтталынбаған жанжалдар.

5. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі конфликттер

Мемлекеттік басқарудағы конфликттер табиғаты. Заң шығарушы және атқарушы биліктер арасындағы жанжал. Саяси дағдарыс. Үкіметтік дағдарыс. Парламенттік дағдарыс. Конституциялық дағдарыс. Басқару аппаратындағы әртүрлі бөліктерінің арасындағы жанжалдар.

6. Этносаяси жанжалдар

Этникалық жанжал: дефиниция және типология мәселелері. Этносаяси жанжалдардың негізгі себептері мен мазмұны. Этносаяси жанжалдарды реттеу технологиялары. Этникааралық жанжалдардың алдын алуындағы қазақстандық тәжірибе.

7. Саяси жанжалдардың динамикасы

Саяси жанжалдардың динамикасының факторлары. Саяси жанжалдардың кезеңдері мен деңгейлері. Жанжалдық ситуация. Саяси жанжалдың детерминанттары. Жанжалдың даму кезеңдері. Жанжалдың латенттік жағдайдан ашық күреске өтуі. Эскалациялық процесс және оның шарттары. Жанжалдың деэскалациялануы. Жанжалдың аяқталу кезеңі. Саяси жанжалдың нәтижесі. Саяси жанжалдың өткірлігі мен ұзақтығын анықтайтын себептер.

8. Әлеуметтік шиеленіс жанжалдың индикаторы ретінде.

Әлеуметтік шиеленістің пайда болу теориялары. Әлеуметтік шиеленістің құрылымы. Әлеуметтік шиеленістің заңдылықтары. Әлеуметтік шиеленіс өлшемдерінің әдістері.

9. Халықаралық қатынастардағы жанжалдар

Халықаралық қатынастар теориялары жанжалдың себептері туралы. Халықаралық жанжалдардың себептері. Әлімжеттік жанжалдар. Теориялардың практикалық маңыздылығы: саяси реализм, идеализм, неореализм, неолиберализм, құрылымдық теориялар. Төменгі және жоғарғы қарқындылықтағы жанжалдар, қарулы жанжал, халықаралық терроризм.

10. Саяси жанжалдардағы зорлық-зомбылық

Адам агрессивтілігінің биогенетикалық түсіндірмелері (О. Шпенглер). Психологиялық бағыт (З. Фрейд). Зорлық саяси үстемдік етудің құралы ретінде. Құрылымдық зорлық. Мәдени зорлық (Й. Галтунг). Саяси жанжалдардағы зорлық қолдануды шектеу тетіктері.

11. Саяси жанжалдарды реттеу және шешу

Саяси жанжалдарды реттеудің және шешудің түсінігі. Саяси жанжалды институттау оны реттеудің шарты ретінде. Саяси жанжалдарды реттеудегі әлеуметтік-саяси күштердің арақатынастарын ескеру. Компромисс және консенсус саяси жанжалдарды реттеу мен шешу әдістері ретінде. Жанжалдардың деструктивтілігін алдын алуындағы мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара әрекеттесуі. Саяси жанжалдарды реттеудегі үшінші тараптың ролі. Үшінші тараптың әрекетіндегі практикалық тәсілдер.

12. Келіссөздер

Саяси жанжалдарды шешу тәсілі ретінде. Келіссөздерге дайындық. Келіссөздерді жүргізу кезеңдері. Позциялық келісім. Мүдделер негізіндегі келіссөздер. Келіссөздер қызметтері. Келіссөздерді жүргізу стратегиялары. Келіссөздерді жүргізудің тактикалық тәсілдері. Көпжақты келіссөздер.

Жанжалдарды келіссөздер жолымен реттеудің тетіктерін жаңарту. Келіссөздер мәдениетін қалыптастыру саяси жанжалдардың алдын алудың және реттеудің негізі ретінде.

13. Делдалдық үшінші тараптың араласу формасы ретінде.

Делдалдықтың ролі. Делдалдық технологиялары. Фасилитаторлық делдалдық. Ақыл-кеңестік делдалдық. Арбитраж элементтері бар делдалдық. Міндеттеуші арбитраж. Ұсыныс беруші арбитражы. Соңғы ұсыныс арбитражы. Шектелген арбитраж. Жанжалдарды реттеудегі үшінші тараптың санкциясы мен әскери күштерді қолдану. Саяси жанжалдарды реттеудегі халықаралық ұйымдардың ролі.

14. Қазақстандағы саяси жанжалдардың алдын алу тәсілдері мен жолдары.

Қазақстандағы қақтығыс деңгейі: тәуекел және потенциалды қауіптер. Қазақстандағы қақтығыстарды шешу әдістері. Қазақстандағы деструктивті жанжалдардың алдын алудағы мемлекет пен азаматтық қоғамның ролі.

5. Ұсынылған әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Послание Первого Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева «Стратегия-2050. Новый политический курс состоявшегося государства». www.akorda.kz

2. Н.А. Назарбаев Эра независимости. - Астана, 2017. - 508 с.

3. Закон Республики Казахстан «О национальной безопасности Республики Казахстан» // Казахстанская правда, 2012 г.

4. Акимбеков С.М. Казахстан и политика ядерного нераспространения. Сб. стат. А.: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2016. - 160 с.

5. Балапанова А.С., Қайдарова Ә.С. Әлемдік саясат және халықаралық қатынастар. Оқу құралы. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2012.

6. Байзакова К.И., Кукеева Ф.Т., Нурша А.К., Сарабеков Ж.А., Беков К.Б. Ключевые тенденции и вызовы в геополитическом окружении Республики Казахстан. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. - 160 с.

7. Иватова Л.М., Қайдарова Ә.С., Мухитденова Ә.Т. Халықаралық қатынастар теориясы. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. - 292 б.

8. Иватова Л.М., Омарғазы Е.Е. Дипломатия мен Қазақстан Республикасының дипломатиялық қызметі. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2011. - 162 б.

9. Насимова Г.О. Технологии предотвращения конфликтов в обеспечении политической стабильности Республики Казахстан. А.: Қазақ университеті, 2011. - 50 с.

10. Насимова Г.О. Политическая конфликтология. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2008 г.

11. Хмылёв В.Л. Современные международные отношения - Томск: Изд-во Томского политех. университета, 2010. - 210 с.

12. [Богатуров А.Д. Современная мировая политика: Прикладной анализ](#) 2е издание. - М.: Аспект-Пресс, 2010. - 592 с.

13. Современные международные отношения. Учебник / Под. Ред. А.В. Торкунова. – М.: РОСПЭН, 2011.

14. Чернов В.А. Современные международные отношения. -Ульяновск: УЛГТУ, 2017. - 100 с.

15. Современные международные отношения / Под ред. Торкунова А.В., Мальгина А.В – М.: Аспект-пресс, 2019. - 687 с.

Қосымша:

1. Карин Е.Т. Центральная Азия - 2020: четыре стратегических концепта. Астана: КИСИ при Президенте РК, 2015. - 51 с.

2. Лаумулин М.Т. Геополитические процессы в исламском мире (в контексте председательства РК в ОИК). А.: КИСИ при Президенте РК, 2011. - 176 с.

3.Лаумулин М.Т. Центральная Азия в зарубежной политологии и мировой геополитике. Том IV: Геополитика XXI века. А.: КИСИ при Президенте РК, 2010. - 352 с.

4. Мұсатаев С.Ш., Симтиков Ж.Қ. Еуразия төсінде табысқан өркениеттер. А.: Infiniline, 2011. - 158 б

5. Токаев К.Ж. Преодоление. Очерки дипломата. Серия: «Международные отношения», Издательство: ЦЛНГ, 2009 год. 2009 г.

6. Шеръязданова К.Г. Центральная Азия в динамике современных интеграционных тенденций. Астана: Академия государственного управления при Президенте РК, 2008. - 350 с.

7. Василенко И. А. Геополитика современного мира: учебник / И. А. Василенко. — 4-е изд. — М. : Юрайт, 2015.

8. Кожин П.М. Международные отношения в Центральной Азии. События и документы / Под редакцией А.Д. Богатурова. М., Аспект Пресс, 2011. - 549 с.

9. Международные отношения в Центральной Азии. События и документы; Аспект пресс - М., 2014. - 552 с.

10. Международные отношения и мировая политика / Под ред. П. А. Цыганкова. - М.: Юрайт, 2018. - 290 с.

Discipline: Organization and planning of scientific research

1. Science as a socio-cultural phenomenon. The role and function of science in society. The three dimensions of science: science as knowledge, science as a kind of activity and science as a social institution.

2. Science (Research) as a complex developing system. Logic and methodology of research. The concept, essence, types of research. Forms and methods of research. Classification of research. Essence of fundamental and applied research. Levels of research.

3. Drawing up of Research Design. Types of Research. Design of Qualitative and Quantitative Researches. The main elements and Logics of Qualitative Research. The importance of research Question.
4. Literature Review. The Importance of Literature. Sourcing the relevant literature. Managing the literature. Writing the formal “literature review”.
5. Science as a social institution. Norms and values of the scientific community. Modern system of organization and management of research projects in Kazakhstan and in the world. Research universities.
6. Organization of scientific activity: structure, features, criteria. Stages of research work - planning, organization and implementation. Methods of conducting theoretical and empirical research.
7. Searching for a problem and formulating a hypothesis. Literary research. Search systems and databases of scientific and technical information. Choice of the topic of scientific research.
8. Comparative Methodology and Statistics in Political Science. The comparative approach to political and social science: theory and method. Comparing Data: selecting cases and variables.
9. Presentation of research results and ideas to the scientific community. Preparation, writing, publishing and reviewing of research papers. Writing a articles for peer-reviewed journals with high impact factor.
10. Writing, design and defense of research projects. Structure of Research. Features of language and style of presentation of Research.
11. Finding sources of funding for research projects. Modern system of financing research in Kazakhstan and developed countries. Principles and priorities of the state policy of the Republic of Kazakhstan in the field of science and technology. International research foundations, the main goals and objectives of the funds, the basic principles of functioning, priority areas of activity.
12. Mechanisms for implementing the results of research. Commercialization of scientific results. Protection of intellectual property. International patenting. Discoveries, inventions, rationalization proposals.
13. Ethical aspects of science at the beginning of the 21st century and humanitarian control in science. Ecological and socio-humanitarian expertise of scientific and technical projects. Ethics of research. Plagiarism. Responsibility for non-compliance with ethical principles.
14. Typology of social organization of society from the point of view of development of technology and production. Significance and social consequences of the computerization of science. The concept of an information society. The role of science and high technology in the modernization of modern society. Innovative scientific technologies in the intellectual property market.
15. Contemporary topical methodological, methodological and philosophical issues social and humanitarian sciences.

Список рекомендуемой литературы

Основная:

1. Zina O' Leary. (2017). The Essential Guide to doing your research project. The Sage Publication Ltd.
2. Turabian K.L. (2007) A manual for writers of research, papers, theses, and dissertations. 7th ed. Chicago: The university of Chicago press.
3. Hofmann A. Scientific writing and communication: Papers, Proposals, and Presentations, Oxford University Press, 2009.
4. Margaret Cargill and Patrick O'Connor (2009), Writing Scientific Research Articles Strategy and Steps, A John Wiley & Sons, Ltd., Publication 2009.
5. Paul Pennings., Hans Keman & Jan Klennijenhuis. (2009). Doing Research in Political Science. Sage Publications.
6. Graduate student of the university: technology of scientific work and educational activities / Reznik SD 2nd ed., Rev. and enlarged. - Moscow: INFRA-M, 2011.
7. Cover, J.A., Curd, M. and Pincock, C. Philosophy of Science: The Central Issues, 2nd edition. Norton. – 2012.
8. Condorset J.-A.N.. Political Writings. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2012. - 264 с.
9. Carter M. Designing Science Presentations: A Visual Guide to Figures, Papers, Slides, Posters, and More, Academic Press, 2013.
10. Ranjit Kumar. Research Methodology: A Step-by-step Guide for beginners. London: Sage Publications, 2013.
11. Brown T.A.. Confirmatory Factor Analysis for Applied Research. 2nd Edition. New York: The Guilford Press, 2015. / Книга. ISBN 978-1-4625-1779-4 - 480 с.
12. Степин В.С. История и философия науки. – М.: Академический Проект, 2011. – 423 с.
13. Торосьян В.Г. История и философия науки: учебник для вузов. - М., 2012.
14. Хасанов М.Ш., Петрова В.Ф. История и философия науки. Алматы, Казак университеті, 2013.
15. Островский Э.В. История и философия науки. - М., 2012.
16. Петрова В.Ф., Хасанов М.Ш. Философия научного познания. - Алматы, 2015.
17. Юшков А.В. Основы планирования научных исследований. Қазак университеті, 2004.

Қосымша:

1. Sowton, Ch. (2012) 50 steps to improving your academic writing. Garnet Education.
2. McCormack, J., Slaght, J. (2005). English for academic study: Extended writing and research skills. Garnet education: The university of reading.
3. Novikov, DA, AL Sukhanov. Models and mechanisms for managing research projects in universities. Moscow: Institute of Education Management RAO, 2005.
4. Кохановский В.П., Лешкевич Т.Б. Философия науки в вопросах и

ответах. Ростов-на-Дону, 2006.

5. Swales, J.M., Feak, C.B. (2009). Academic writing for graduate students. Ann Arbor: University of Michigan Press.

6. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. М., 2010.

7. Сафонов А.А. Основы научных исследований. Учебное пособие. Владивосток, 2011.

8. История и философия науки. Под редакцией Ю.В.Крянева. М., 2011.

9. Рузавин Г. И. Философия науки – М., 2011.

10. Тяпин И. Н. Философские проблемы технических наук: учебное пособие М., 2014.

Интернет-көздері

- Purdue online writing lab <http://owl.english.purdue.edu/>
- Harvard University, The writing Center
<http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k33202&pageid=icb.page143936>
- Guide to grammar and Writing <http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/>
- The university of Wisconsin-Madison, The Writer's Handbook
<http://www.writing.wisc.edu/Handbook/index.html>
- APA Guide <http://www.apastyle.org/>
- MLA guide <http://www.calstatela.edu/library/guides/MLA7.pdf>
- University of Leicester, Learning development
<http://www2.le.ac.uk/offices/ld/resources/writing/writing-resources/planning-dissertation>
- <http://writetodone.com>

7. БІЛІМ БАҒАЛАУ ШКАЛАСЫ

Қабылдау емтихан пәндері бойынша емтихандық бағалау шарттарын анықтауда келесі критерийлерді басшылыққа алу ұсынылады:

- «өте жақсы» бағасын бағдарламалық материалды жан-жақсы, жүйелі және терең білетінін, қойылған сұрақтың ерекшелігіне байланысты тапсырманы еркін орындау қабілетін көрсеткен оқуға түсуші иеленеді. Ереже бойынша, «өте жақсы» бағасы пәннің негізгі түсініктері мен олардың тәжірибедегі мәнімен байланысы арақатынасын меңгерген, түсінуде, мазмұндауда және оқу материалын пайдалануда шығармашылық қабілеттерін меңгере білген абитуриентке қойылады;

- «жақсы» бағасы бағдарламалық материалды толық білетінін көрсеткен, бағдарламада қарастырылған тапсырмаларды сәтті орындайтын, бағдарламада ұсынылған негізгі әдебиетті меңгерген оқуға түсушіге қойылады. Ереже бойынша, «жақсы» бағасы пән бойынша жүйелік сипаттағы білімді көрсеткен

және оны әрі қарайғы оқу мен кәсіби іс-әрекет барысында өз бетінше толтыру мен жаңартуға қабілетті көрсете білген абитуриентке қойылады;

- «қанағаттанарлық» бағасына негізгі бағдарламалық материалды мамандық бойынша әрі қарайғы оқу мен жұмысқа керекті көлемде меңгерген, бағдарлама қамтыған тарсырмаларды орындай алатын, бағдарлама ұсынған негізгі әдебиетпен таныс оқуға түсуші ие болады. Ереже бойынша «қанағаттанарлық» бағасы емтихандағы жауапта және емтихан тапсырмаларын орындауда маңызды емес қателіктер жіберген абитуриентке қойылады;

- «қанағаттанарлықсыз» бағасы негізгі бағдарламалық материалды игеруде үлгермеген, бағдарлама қарастырған тапсырмаларды орындауда маңызды қателіктер жіберген оқуға түсушіге қойылады. Ереже бойынша, «қанағаттанарлықсыз» бағасы оқуды жалғастыра алмайтын немесе магистратураны бітіріп, сәйкес пән бойынша қосымша оқусыз кәсіби іс-әрекетке кірісе алмайтындарға қойылады.

Әріп жүйесі бойынша бағалау	Балдың сандық эквиваленті	Пайыздық (%) мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттарлықсыз
I (Incomplete)	-	-	«Емтихан тапсырылмады» (GPA)
P (Pass)	-	-	«Сынақтан өтті» (GPA)
NP (No Pass)	-	-	«Сынақтан өтпеді» (GPA)
W (Withdrawal)	-	-	«Емтихан тапсырудан бас тартылды» (GPA)
AW (Academic Withdrawal)			Академиялық себептер бойынша емтихан тапсырмады (GPA)

AU (Audit)	-	-	«Емтихан тапсырылды» (GPA)
Атт.		30-60 50-100	Аттесталды
Не атт.		0-29 0-49	Аттестатталған жоқ
R (Retake)	-	-	Қайта тапсыру